

**Силабус навчальної дисципліни
«ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ: ОСНОВИ
ТУРИЗМОЗНАВСТВА»**

Освітня програма: Туризм
(мова навчання – українська)
Першого (бакалаврського) рівня
Спеціальність: ІЗ Туризм та рекреація
Рік навчання: 1
Семестр: 1

Структурний підрозділ	Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи Природничо-економічний факультет
Викладач:	 Прізвище, ім'я, по батькові викладача: Опря Богдана Олексіївна Науковий ступінь: кандидат історичних наук Посада: доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Профайл викладача: https://kafturyzmu.kpnu.edu.ua/opria-b-o/ E-mail: oprya@kpnu.edu.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6751-1030 Робоче місце: ауд. 110 (кафедра туризму та готельно-ресторанної справи), навчальний корпус № 9, П. Скоропадського, 52
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=944
Статус дисципліни	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредита ЄКТС / 120 год
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view Неформальна та/або інформальна освіта. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих

	шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Предметом дисципліни «Основи туризмознавства» є вивчення основних понять і принципів туризму як соціального, економічного та культурного явища. Дисципліна охоплює аналіз структури та функціонування туризму як системи, дослідження туристичних ресурсів, видів і форм туризму, суб'єктів туристичної діяльності, а також соціально-економічного впливу туризму. Вона також включає розгляд туристичного ринку, стійкого використання ресурсів і відповідального ставлення до культурної спадщини, забезпечуючи основу для подальшого професійного навчання та діяльності в туристичній сфері.
Чому це треба вивчати?	Метою навчальної дисципліни «Основи туризмознавства» є формування у студентів базових знань про сутність, структуру та функціонування туристичної індустрії та сучасних тенденцій у туризмі. Дисципліна спрямована на розвиток розуміння соціокультурного, економічного та екологічного значення туризму, забезпечення теоретичної бази для подальшого професійного навчання, стимулювання інтересу до діяльності у сфері туризму та екскурсійної справи, а також виховання усвідомлення важливості дотримання принципів стійкого розвитку в туризмі.
Яких результатів можна досягнути?	Програмні результати ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПРН 03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ ПРН 05 Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративноуправлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). ПРН 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності. ПРН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Інтегральна компетентність: Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності: ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу. ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

	ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК15.Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності СК17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій СК19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
Зміст дисципліни	Туризм як суспільне явище. Туризм як вид економічної діяльності Ринок туристичних послуг. Основи організації туристичного процесу. Індустрія туризму як міжгалузевий комплекс. Безбар'єрність в галузі гостинності. Безпека туристичної діяльності Мотивація туризму та подорожей. Етапи розвитку і сучасний стан формування туристичних регіонів. Актуальні напрямки розвитку туристичних послуг та системи управління якістю їх життєвого циклу.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель, кейс-метод тощо)..
Інформаційне забезпечення	Рекомендована література: 1. Джинджоян В. В., Горожанкіна Н. А., Бойко З. В. Основи туризмознавства. Київ: Каравела, 2023. 246 с. 2. Худоба В. Основи туризмознавства. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021. 136 с. 3. Cooper, C., & Hall, C. M. Contemporary Tourism: An International Approach. London: Routledge, 2023. 400 p. 4. Миронов, Ю. Б. Основи туризмознавства : навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2024. 156 с. 5. Демко, В. С., Колокольчикова, І. В. Основи туристичної діяльності: теорія і практика: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький державний аграрно-технічний університет, 2025. 207 с. Додаткова: 6. Опря Б. О., Опря І. А. Міжнародний туризм як інструмент культурного обміну, глобалізації та історичної пам'яті. Актуальні питання в сучасній науці. 2025. № 5(35). С. 1715-1727. URL: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5(35)-1715-1727 7. Опря Б. О. Сучасні підходи в туризмології: роль рекреації у формуванні туристичних продуктів. Економіка та суспільство. 2025. № 73. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-133 8. Хоптяр А. Ю., Опря Б. О. Реалізація технологій туристичної діяльності в індустрії туризму Кам'янця-Подільського: розвиток в умовах сьогодення. Економіка та суспільство. 2024. № 68. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5028 9. But, T., Pulina, T., & Zaytseva, V. Justification of Ukraine's tourist services development strategy. Management and Entrepreneurship: Trends of Development, 2020. №1. URL: 10.26661/2522-1566/2020-1/11-02 10. Паска М.; Графська О.; Кулик О. Індустрія туризму у структурі національної економіки: інституційні аспекти та концептуальні основи. Економіка та суспільство, 2024, № 62. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-76

	11. Завербний А. С., Залізна Л. В., Озарко К. С. Теоретико-прикладні засади інституційного забезпечення туристично-рекреаційної сфери України за умов діджиталізаційно-інтелектуалізаційних та євроінтеграційних умов. Інфраструктура ринку. 2022. №68. URL: https://www.doi.org/10.32782/infrastruct68-5 12. Нодь О. Концептуальні основи стратегічних орієнтирів збалансованого регіонального розвитку галузі туризму. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. №2. Т. 2. С. 104–110. URL: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(2)-18 13. Опря Б. О. Туризм як вид економічної дипломатії. Проблеми, пріоритети та перспективи сталого розвитку в ХХІ столітті. Матеріали XV міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Відповідальний за випуск: Тетяна Боднарчук. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2023. С. 245-248. 14. Опря Б. О. Сучасний аналіз поняття «туристичний продукт». Глобалізаційні виклики економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Полтава: ЦФЕНД, 2023. С. 39-41. 15. Opria B., Opria I. Development of hospitality in historical retrospective: European and Ukrainian context. Географія та туризм: науковий журнал / ред. кол.: Запотоцький С. П. (гол. ред.) та ін. Київ: Альфа-ПІК, 2022. Вип. 68. С. 9-15. 16. Adeel H. B., Sabir R. I., Shahnawaz M. et al. Adoption of environmental technologies in the hotel industry: development of sustainable intelligence and pro-environmental behavior. Discover Sustainability. 2024. 5. DOI: https://doi.org/10.1007/s43621-024-00270-x 17. Балашова Р. І. Організація діяльності туристичного підприємства. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 184 с. 18. Лісовський П. М. Туристична діяльність: інновація, інвестиція, рекреація. Київ: Ліра-К, 2022. 124 с. 19. Смирнов І. Г., Любіцева О. О. Логістика в туризмі. Київ: Ліра - К, 2024. 235 с. 20. Опря Б. О. Безбар'єрність у сфері гостинності. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів.[Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 23. 882 с. (С.488-491) https://science.kpnu.edu.ua/naukovi-pratsi-vykladachiv/
Обсяг дисципліни: види занять та години	Лекційні заняття: 24 год. Практичні заняття: 24 год. Самостійна робота: 72 год.
Система оцінювання результатів навчання	Система контролю знань включає в себе поточний та підсумковий контроль знань здобувачів. Зазначені форми контролю організовуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів протягом семестру і забезпечити об'єктивне оцінювання їхніх знань. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення творчих робіт, умінь самостійно опрацьовувати теоретичний та практичний матеріал, здатності осмислити зміст

	теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація). Об'єктами поточного контролю знань здобувача вищої освіти є: – систематичність та активність роботи протягом семестру; – виконання завдань для самостійного опрацювання; – виконання завдань модульного контролю. Видом підсумкового контролю навчальної дисципліни є екзамен. Розподіл балів, що присвоюються студентам за результатами поточного і модульного контролю				
	Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзам	Сума
	Поточний контроль	МКР	Сам. робота	40	100
	20	30	10		
Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів	Оцінювання на навчальних (практичних) заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/15P4aY1b8fyCGV0-sSceqUDKQAn5o1Dwt/view Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів на навчальних заняттях рівний 12. Початковий (понятійний): 1-3 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів. Відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні», мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти відповідь у підручнику, намагається аналізувати на основі володіння елементарними знаннями і навичками; робить спроби виконання завдань і дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Середній (репродуктивний): 4-6 балів – здобувач володіє початковими знаннями; орієнтується у поняттях і визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні у нього труднощі, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (проте з окремими помилками); вміє працювати з літературою, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Достатній (алгоритмічно дієвий): 7-9 балів – здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми; вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко				

тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Високий (творчо-професійний): 10-12 балів – здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси; здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою, самоосвітою; логічно та творчо викладає матеріал в усній і письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

При визначенні підсумкової оцінки, поточна успішність інтегрується у 100-бальну систему за формулою $(\text{середній бал} \cdot 0,05 + 0,4) \cdot 20$, де 20 це максимальна кількість балів, виділена на оцінювання поточної успішності.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Основними критеріями оцінювання даного виду роботи є правильність відповідей на питання, рівень застосування набутих знань і вмінь. Максимальна кількість балів за МКР – 30. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 18, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
---------------	------	---------------------

	«відмінно»	30-27 бали	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання та повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання
	«добре»	26-22 бали	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
	«задовільно»	21-18 бали	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
	«незадовільно»	18 і менше бали	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.
	Критерії оцінювання самостійної роботи Робота оцінюється в 10 балів, якщо: результат виконання завдання самостійної роботи дає чітке розуміння того, що здобувач засвоїв відповідний теоретичний матеріал та набув належних практичних навик; при виконанні завдання простежується індивідуальний підхід та використання технік креативності; здобувачем надана аргументація власної думки; при виконанні завдання використана не тільки основна, але й додаткова література та інформаційні джерела; оформлення роботи відповідає заявленим вимогам.		

Робота оцінюється в 9-8 бали, якщо: результат виконання завдання демонструє загальну засвоєність теоретичного матеріалу з боку здобувача та вміння у ньому орієнтуватися; чітка аргументація власної думки, використання основної та додаткової літератури при виконанні завдання; розкриття предмету дослідження не у повній мірі та наявність несуттєвих помилок при оформленні.

Робота оцінюється в 7-6 балів, якщо: результат виконання завдання демонструє недостатній рівень засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу; слабка аргументація власної точки зору; поверхневе використання основної літератури; розкриття предмету дослідження не у повній мірі та наявність суттєвих помилок при оформленні.

Робота оцінюється в 5-0 бали, якщо: робота є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Критерії оцінювання екзамену

Рівні			Критерії
навч ал.			
дося гн.	Б а л и	Оцінк а за нац.ш калою	
(Е С Т 8)			
А	3 7 - 4 0	відмін но	студент глибоко і всебічно знає зміст питань курсів, наукові першоджерела; логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем вищого навчального закладу, демонструє високий рівень компетентності; здатний передбачати, прогнозувати, вирішує

					проблемні завдання.	
		В	3 4 - 3 6	добре	студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.	
		С	3 0 - 3 3	добре	студент твердо знає навчальний матеріал; оволодів досконало практичними навичками; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психолого-педагогічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу	
		Д	2 7 - 2 9	зад ові льно	студент в основному знає зміст питання, але непереконливо відповідає, плутає поняття; невпевнено виконує практичні завдання, допускає неточності у теоретичних знаннях; не вміє оцінювати соціальні факти та явища, встановлювати взаємозв'язок теорії та практики	

		E	2 4 - 2 6	зад ові бно	студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до пояснення викладача; розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою екзаменатора здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач
		FX	1 8 - 2 3	неза дові льно	студент не розкрив питання; не володіє теоретичними знаннями, не знає наукових фактів визначень; виявляє низький рівень навичок пояснення і обґрунтування фахових явищ і ситуацій
		F	0 - 1 7	неза дові льно	студент не розкрив питання; не володіє теоретичними знаннями, не знає наукових фактів визначень; засвоєння навчального матеріалу на рівні нижче базового, або відсутнє зовсім

Підсумкова шкала оцінювання:

Оцінювання знань студента на екзамені базується на його відповіді на питання, що містяться в екзаменаційних білетах з предмету. Студенти отримують по 1 білету на випадковій основі. Кожен екзаменаційний білет містить 3 питання. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами екзамену – 40. Підсумкове оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про організацію освітнього процесу КПНУ».

	Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
	90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно
	82-89	B (дуже добре)	25	добре
	75-81	C (добре)	30	
	67-74	D (задовільно)	25	задовільно
	60-66	E (достатньо)	10	
	35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно
	34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		
	Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.			
Підсумковий контроль	Екзамен			
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/			